W serwisie oraz na stronach zależnych są wykorzystywane pliki cookies. Stosujemy je w celach zapewnienia maksymalnej wygody użytkowników przy korzystaniu z naszych serwisów. Jeżeli wyrażają Państwo zgodę na zapisywanie informacji zawartych w cookies, prosimy o dalsze korzystanie z serwisu. Jeżeli nie, prosimy o zmianę ustawień swojej przeglądarki.

Zamknij

ZAŁĄCZNIK 12

MIEJSCE PAMIĘCI I MUZEUM

AUSCHWITZ-BIRKENAU

BYŁY NIEMIECKI NAZISTOWSKI
OBÓZ KONCENTRACYJNY I ZAGŁADY

Muzeum +

Historia +

Zwiedzanie +

Międzynarodowe Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście +

Kontakt

Żydzi

Do początku 1942 r. naziści deportowali do KL Auschwitz Żydów przywożonych w

stosunkowo niedużej liczbie razem z więźniami nie-żydowskimi, głównie Polakami, którzy stanowili do połowy 1942 r. większość stanu liczbowego obozu.
Wśród pierwszych ponad 1000 więźniów politycznych Polaków przywiezionych do KL Auschwitz w czerwcu 1940 r. z więzień w Tarnowie i Wiśniczu Nowym, było co najmniej 21 Żydów polskich. Wszyscy w krótkim czasie zginęli w obozie.
Według zachowanych dokumentów obozowych w czasie od stycznia do grudnia 1941 r. zarejestrowano w KL Auschwitz, nie licząc sowieckich jeńców wojennych, 17270 więźniów, wśród nich co najmniej 1255 Żydów.

Rodzina byłej...

Traktowanie

Do końca istnienia obozu władze obozowe traktowały Żydów najbardziej bezwzględnie, częstokroć z wyrafinowanym okrucieństwem. Wartość ich życia wedle esesmanów była najniższa. W najszerszym zakresie stawali się ofiarami głodu, zimna, pracy ponad siły, nieustannego szykanowania i maltretowania, ponawianych wciąż różnego rodzaju akcji eksterminacyjnych.
Nad więźniami żydowskim pastwiono się w pierwszej kolejności podczas procedury przyjęcia do obozu, względnie w trakcie karnych ćwiczeń nazywanych „sportem". Znaczną cześć spośród nich skierowano do karnej kompanii. W przeciwieństwie do pozostałych więźniów Żydzi nie mieli w zasadzie prawa pisać listów, ani też otrzymywać paczek. Spośród Żydów, którzy trafili do KL Auschwitz w pierwszych latach jego istnienia ocalali tylko nieliczni.
Począwszy od wiosny 1942 r. zaczęto umieszczać w KL Auschwitz Żydów przywożonych w odrębnych transportach, nadal jednakże więźniami stawali się także Żydzi przywożeni z różnych więzień razem z więźniami nie-żydowskimi.

Auschwitz jako ośrodek zagłady Żydów

W latach 1942-1944, w ramach „ostatecznego rozwiązywania kwestii żydowskiej" (Endlösung der Judenfrage), KL Auschwitz pełnił rolę największego nazistowskiego ośrodka zagłady ludności żydowskiej z okupowanych przez Trzecią Rzeszę oraz sprzymierzonych z nią krajów europejskich.
Większość przywiezionych wówczas do Auschwitz, w transportach zorganizowanych przez Główny Urząd Bezpieczeństwa Rzeszy (RSHA), co najmniej 1,1 mln Żydów, wśród nich ponad 200 tys. dzieci i młodocianych, zgładzono niezwłocznie, bądź niedługo po przywiezieniu w komorach gazowych. Wśród deportowanych było wielu przedstawicieli żydowskiej inteligencji: naukowców, literatów, artystów, jak na przykład przywieziony w maju 1944 r. (związany z żydowsko-polskim środowiskiem kulturalnym) wybitny poeta i dramaturg Icchak Kacenelson (Itzhak Katzenelson), autor poematu „O zamordowanym narodzie żydowskim".
Do połowy lipca 1942 r. część transportów żydowskich przybywających do KL Auschwitz kierowano bezzwłocznie do komór gazowych, natomiast innych Żydów, uznanych już przed deportacją za zdolnych do pracy, umieszczano w obozie, jak np. Żydów, których przywieziono w pierwszych transportach ze Słowacji.
Najpóźniej 4 lipca 1942 r. zaczęto przeprowadzać wśród Żydów przywożonych do obozu w transportach RSHA regularne selekcje, w wyniku których przeciętnie tylko 20% osób zachowywano przy życiu i umieszczano w obozie jako zdolnych do niewolniczej pracy więźniów.Zatrudniano ich głównie przy rozbudowie obozu oraz w niemieckich przedsiębiorstwach przemysłowych zaangażowanych w podtrzymywaniu i wzmacnianiu potencjału militarnego Trzeciej Rzeszy. Byli masowo przenoszeni z KL Auschwitz do jego podobozów tworzonych w okolicy Auschwitz i na Górnym Śląsku oraz do obozów koncentracyjnych w głębi Trzeciej Rzeszy.
Od drugiej połowy 1942 r. Żydzi stanowili już większość stanu liczbowego obozu. Wśród ponad 400 tys. zarejestrowanych więźniów KL Auschwitz nieco ponad połowę stanowili więźniowie żydowscy. W większości zginęli oni bądź w trakcie pobytu w obozie Auschwitz, bądź po wywiezieniu zeń do innych obozów.
Zdarzało się, że SS odstępowała od przyjętej praktyki bezzwłocznego selekcjonowania Żydów przywożonych transportami RSHA. Dotyczy to np. mężczyzn, kobiet i dzieci deportowanych we wrześniu i grudniu 1943 r. oraz w maju 1944 r. w siedmiu transportach z obozu-getta Theresienstadt w Terezínie w Czechach. Umieszczono ich w łącznej liczbie ok. 18 tys. w tzw. czeskim obozie familijnym w Birkenau (sektor BIIb). W marcu i lipcu 1944 zabito spośród nich przez zagazowanie ok. 10 tys.

Selekcje w obozie

Począwszy od drugiej połowy 1941 r. wśród więźniów KL Auschwitz, głównie wśród więźniów przebywających w „rewirach", czyli szpitalach obozowych, lekarze SS przeprowadzali selekcje, w trakcie których wybierali na śmierć poprzez zastrzyk fenolu wprost do serca, lub do komory gazowej najbardziej wycieńczonych i chorych więźniów,